

ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

«Βίος ανεόρταστος μακρά όδός άπανδόκευτος» (Δημόκριτος)

Η μεγάλη γιορτή του Πάσχα πλησιάζει, και μαζί μας φέρνει το μήνυμα της Ανάστασης, της ανανέωσης και της ελπίδας. Όλη η περίοδος του Πάσχα (πέραςμα) αλλά ιδιαίτερα η Κυριακή του Πάσχα αποτελεί σημαντική πηγή έμπνευσης και εσωτερικής ανάτασης για τον άνθρωπο. Από τα ματωμένα σεντόνια στον άδειο τάφο του Χριστού, ο κόσμος σηματοδότησε τότε μια διαφορετική εποχή καινούργιων γενναίων ξεκινήματων. Το μήνυμα της αγάπης, της πίστης και της ελπίδας αντηχεί σε όλο τον κόσμο.

Ο Χριστός σταυρώθηκε αλλά αναστήθηκε! Και όχι μόνο αυτό. Αλλά με θεωμένη την ανθρώπινη φύση! Το πιο σημαντικό όμως είναι, όπως διδάσκει η Εκκλησία ότι όλοι οι άνθρωποι θα αναστηθούμε κατά την Δευτέρα Παρουσία! Γι' αυτό και ψάλλουμε πως ο Χριστός «πρωτότοκος τῶν νεκρῶν ἐγένετο». Να, γιατί δεν χορταίνει ο Χριστιανός να γιορτάζει την ανάσταση του Χριστού. Γιατί δια της Αναστάσεως του Κυρίου οικειοποιείται και αυτός την Ανάσταση. Να, γιατί ο αληθινός Χριστιανός –μέγα παράδειγμα οι άγιοι– είναι πάντοτε χαρούμενος (Φίλιπ. δ' 4) και ειρηνικός, ακόμη και μπροστά στις μεγαλύτερες δυσκολίες και αδικίες και τα μαρτύρια.

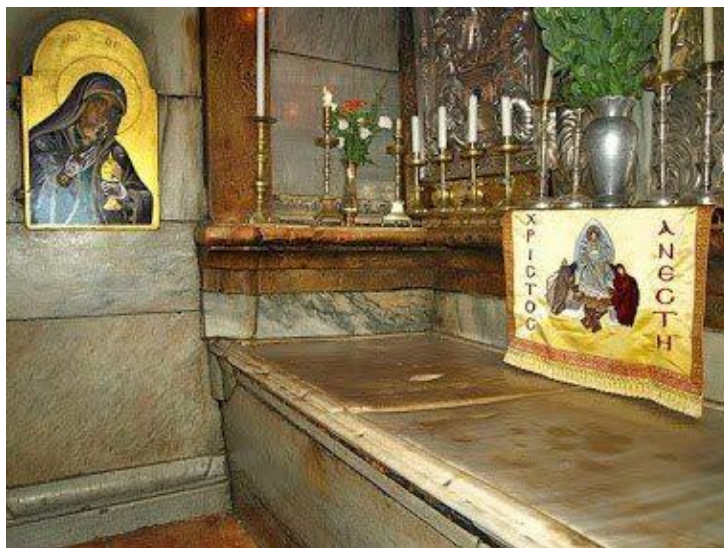
Το Πάσχα βáfουμε κόκκινα αβγά. Γιατί; Θέλουμε με το περικόλειστο κέλυφος του αβγού να συμβολίσουμε τον Τάφο του Χριστού. Το εκκολαπτόμενο αβγό, αν και απ' έξω φαίνεται κάτι νεκρό, μέσα του έχει ζωή, που πολύ σύντομα θα ξεπηδήσει από αυτό και μάλιστα σε μορφή ποιοτικά ανώτερη. Αυτό ακριβώς συμβαίνει και με τον Τάφο του Χριστού. Φανέρωνε εξωτερικά τον θάνατο και, όμως, πολύ γρήγορα ξεπήδησε από αυτόν μια ζωή αθάνατη, ο αναστημένος Χριστός. Το κόκκινο χρώμα χρώμα συμβολίζει ότι ο Χριστός αναστήθηκε, αφού πρώτα έβαψε με το τίμιο αίμα Του τη γη.

Το προσωπικό νόημα του Πάσχα για τον καθένα μας

Το Πάσχα όμως έχει κι ένα προσωπικό νόημα για τον καθένα μας. Είναι μια ευκαιρία για να κάνει κανείς την ενδοσκόπησή του, για να ρίξει μια διεισδυτική ματιά στον εσωτερικό του κόσμο και να αναλογιστεί για την πορεία του, τις αξίες του και τους στόχους του. Πάσχα είναι η αλλαγή της ζωής μας, η ανάστασή μας από τα πάθη και τις κακίες που μας υποδουλώνουν ως ανθρώπους. Δεν αξίζει να λέμε ότι ήρθε το Πάσχα κι εμείς δεν είμαστε συμφιλιωμένοι με το Θεό, το συνάνθρωπο, το γείτονα, τον εαυτό μας, ότι δεν νιώθουμε πιο ελεύθεροι από τα δεσμά της κακίας και του θανάτου. Πάσχα άλλωστε είναι η συντριβή του έσχατου εχθρού της ανθρώπινης φύσης, που είναι ο θάνατος. Πάσχα είναι η αφορμή για ενότητα, ενότητα μεταξύ των λαών και των κοινωνιών. Δεν γίνεται να λέμε ότι γιορτάζουμε την Ανάσταση και η έχθρα, η διχόνοια, η λύπη και όλα τα αρνητικά συναισθήματα να κυριαρχούν στις ψυχές μας.

Η Μεγάλη Εβδομάδα

Η εβδομάδα των Παθών, όπως επίσης αποκαλείται η Μεγάλη Εβδομάδα, σηματοδοτεί, πέρα από το θρησκευτικό της νόημα, την έναρξη μιας εσωτερικής ανασκόπησης και περισυλλογής για τους περισσότερους ανθρώπους. Είναι η εβδομάδα κατά την οποία ακόμα και άνθρωποι που δεν εκκλησιάζονται τακτικά αισθάνονται την ανάγκη να πάνε στην εκκλησία, ν' ανάψουν ένα κεράκι και να σκύψουν συλλογισμένοι το κεφάλι μπροστά στα εικονίσματα. Τα Πάθη του Χριστού αποτελούν συνάμα μια υπενθύμιση ότι, όσο καλά και αν πάει η ζωή κάποιου, υπάρχουν πάντα οι δύσκολες στιγμές, τα πράγματα που δεν μπορεί κανείς να ελέγξει, οι συγκυρίες ή τα δυσάρεστα που συμβαίνουν ξαφνικά και ταράζουν την ομαλή ζωή και τη ρουτίνα.

Η Μεγάλη Εβδομάδα συμβολίζει παράλληλα τη σκοτεινή πλευρά του ανθρώπου, τα προσωπικά πάθη που βασανίζουν τον κάθε ένα και του θυμίζει με αμείλικτο τρόπο τις ανθρώπινες αδυναμίες. Η Εβδομάδα αυτή, που καταλήγει στην Ανάσταση, έχει ένα βαθύ ψυχολογικό νόημα: το πέρασμα από τα πάθη στη λύτρωση και τον εορτασμό της ανανέωσης και της ανάτασης. Ο άνθρωπος είναι φυλακισμένος των συνηθειών του, των φόβων του, της αρνητικότητας και της επιφυλακτικότητάς του, αλλά πάντα έχει τη δυνατότητα να αποδράσει από όλα αυτά, να ξεπεράσει τα προσωπικά του όρια και να κουβαλήσει τον προσωπικό του σταυρό. Ανάσταση χωρίς «Σταυρό» δεν υπάρχει!

Η αληθινή θυσιαστική αγάπη

Η αληθινή θυσιαστική αγάπη αποτελεί τη βασική αρχή του Ορθοδόξου δόγματός μας, όπως τη διατύπωσε κατά τη διάρκεια του μυστικού δείπνου ο Χριστός όταν είπε στους μαθητές του «Εντολήν καινήν δίδωμι υμίν ίνα αγαπάτε αλλήλους» (Ιωάν.13,3). Αλλά και από άλλους ανθρώπους, εγνωσμένου κύρους, όχι απαραίτητα ορθοδόξους αυτό επιβεβαιώνεται: Η Μητέρα Τερέζα της Καλκούτας έλεγε: «Σημασία δεν έχει πόσα δίνεις αλλά με πόση αγάπη τα δίνεις. Σημασία δεν έχει πόσα κάνεις αλλά πόση αγάπη βάζεις σ' αυτό που κάνεις». Επίσης κι ένας σπουδαίος βιολόγος, ο Huberto Maturana, σε ένα κείμενό του αναφέρεται στη σημασία που έχει η αγάπη για την επιβίωσή μας και στους λόγους για τους οποίους αποτελεί αναπόσπαστο χαρακτηριστικό της βιολογίας μας. Συγκεκριμένα, γράφει: *«Η αγάπη είναι το πεδίο εκείνων των συμπεριφορών ή των δυναμικών σωματικών διαθέσεων, μέσα από τις οποίες ο άλλος αναδύεται ως ο νόμιμος άλλος σε συνύπαρξη μαζί μας. Επίσης, η επιθετικότητα είναι πεδίο εκείνων των συμπεριφορών ή των δυναμικών σωματικών διαθέσεων, μέσα από τις οποίες αρνούμαστε τον άλλο ως νόμιμο άλλο σε συνύπαρξη μαζί μας. Η αγάπη επίσης αποτελεί μια βάση για ένα διάλογο, που δεν θα επιδιώκει την επιβολή ή την εξουσία, αλλά τη δημιουργία ενός χώρου συνύπαρξης».*

Ας ανάψουν οι καρδιές μας

Οι πρώτοι χριστιανοί δεν αποκαλούσαν την πίστη τους θρησκεία, αλλά Καλά Νέα («Ευαγγέλιον»), και είχαν σκοπό να το διαδώσουν και να το διακηρύξουν στον κόσμο. Γνώριζαν και πίστευαν πώς η ανάσταση του Χριστού δεν ήταν απλώς ευκαιρία για μία ετήσια γιορτή, αλλά πηγή μιας ενεργητικής και μεταμορφωμένης ζωής. Αυτό που άκουγαν να ψιθυρίζεται, το φώναζαν «ἀπὸ τῶν δωμάτων» (Ματθ. 10, 27)... «Και τι μπορώ να κάνω;» απαντά η σόφρων και ρεαλιστική λογική. «Πώς μπορώ να διακηρύξω ή να φωνάξω ή να μαρτυρήσω; Εγώ, ένας αδύνατος μικρός κόκκος άμμου, χαμένος ανάμεσα στις μάζες;» Η ένσταση όμως αυτή της λογικής και του «υγιούς μυαλού» είναι ένα ψέμα, ίσως το τρομερότερο και δαιμονικότερο ψέμα του σημερινού κόσμου. Ο κόσμος μας έχει κατά κάποιο τρόπο πείσει πως η δύναμη και η σπουδαιότητα προέρχεται μόνο από τους μεγάλους αριθμούς, τα πλήθη, τις μάζες. Τι μπορεί να κάνει ένας άνθρωπος ενάντια σε όλους τους άλλους; Είναι όμως σωστό πως, παρά το ψέμα, η θεμελιώδης βεβαιότητα του Χριστιανισμού πρέπει να κηρυχθεί με όλη τη δύναμη και την απaráμιλλη λογική της. Ο Χριστιανισμός ισχυρίζεται πως ένας άνθρωπος μπορεί να είναι δυνατότερος από κάθε άλλον, και πως αυτός ο ισχυρισμός είναι ακριβώς τα καλά νέα του Χριστού.

Αυτή είναι η αληθινή ιστορία του Χριστού: άνθρωπος δίχως εξουσία, έχθρα, οποιαδήποτε επίγεια δύναμη. Ένας άνθρωπος! Εγκαταλελειμμένος, προδομένος, απορριμμένος από όλους! Όμως νικητής. Ο Χριστός στην πορεία προς Εμμαούς «άναψε» τις καρδιές των συνομιλητών του στον δρόμο (... «οὐχὶ ἡ καρδία ἡμῶν καιομένη ἦν ἐν ἡμῖν, ὡς ἐλάλει ἡμῖν ἐν τῇ ὁδῷ καὶ ὡς διήνοιγεν ἡμῖν τὰς γραφάς; ») [Λουκ, 24, 12-35]

«Μπορεί ν' ανάψει τις καρδιές στο δρόμο...». Στη φράση «μπορεί ν' ανάψει» βρίσκουμε το κλειδί της απάντησης στις αμφιβολίες της «σώφρονος» λογικής. Τι θα συνέβαινε αν ο καθένας που έχει ζήσει τη χαρά της Ανάστασης, που έχει ακούσει για τη νίκη της, που πίστεψε σ' αυτό που επιτελέστηκε, άγνωστο στον κόσμο, αλλά μέσα στον κόσμο και χάριν αυτού· αν ο καθένας μας, ξεχνώντας τους μεγάλους αριθμούς, τα πλήθη και τις μάζες, μετέδιδε αυτή τη χαρά και αυτή την πίστη μόνο σε έναν άλλον άνθρωπο, άγγιζε μόνο μια άλλη ανθρώπινη ψυχή; Αν αυτή η πίστη και η χαρά μπορούσε να είναι μυστικά παρούσα σε κάθε συζήτηση, ακόμη και στην πιο ασήμαντη, στις κοινές πραγματικότητες της καθημερινής μας ζωής, θα άρχιζε αμέσως, εδώ και

τώρα, σήμερα να μεταμορφώνεται ο κόσμος και η ζωή. Ο Χριστός είπε, «οὐκ ἔρχεται ἡ βασιλεία τοῦ Θεοῦ μετὰ παρατηρήσεως» (Λουκ.17, 20). Η Βασιλεία του Θεού έρχεται με δύναμη, φως και νίκη κάθε φορά που οι πιστοί τη μεταφέρουν μαζί τους από την εκκλησία στον κόσμο, και αρχίζουν να τη ζουν στη ζωή τους. Τότε τα πάντα, πάντοτε και κάθε στιγμή «μπορούν ν' ανάψουν τις καρδιές στο δρόμο...».

(απόσπασμα από κείμενο του π. Αλ. Σμέμαν)

Ο Ντοστογιέφσκι, στους 'Αδελφούς Καραμαζώφ' είπε: «χωρίς Θεό, όλα επιτρέπονται», αλλά η γιορτή του Πάσχα δηλώνει περίτρανα ότι «με το Θεό, όλα είναι δυνατά!» Το Πάσχα είναι ένα μήνυμα ελπίδας που ξεπερνάει τους περιορισμούς μας και θριαμβεύει πάνω στους χειρότερους φόβους μας. Το Φως της Ανάστασης να φωτίζει πάντοτε τις καρδιές σας! Και να είστε σίγουροι ότι τότε μόνο θα έχετε αληθινή χαρά και αγάπη αυτή που ο Χριστός δίνει!

ΚΑΛΟ ΠΑΣΧΑ!

Δικτυογραφία

<https://www.pemptousia.gr/2021/05/i-anastasi-ke-i-analipsi-tou-christou-ke-i-axia-tou-anthropinou-somatos/>

<http://www.inagiounikolaoutouneou.gr>

<https://www.makthes.gr/to-noima-tis-anastaseos-kai-tis-kyriakis-toy-pascha-274887>

<https://krinilive.gr/nea/to-noima-tis-anastasis-simera/>

<https://e-psychologos.gr/apo-ta-pa8h-sthn-anastash-h-shmasia-tou-pasxa-e-psychologos/>

<https://agiosminas.gr/2016/05/πασχάλια-πίστη/>